Nieuwe beroepsgerichte taalexamens Engels en MVT

Opzet, keuzes voor scholen en planning

Informatie voor scholen, Stichting Examenwerk, november 2026

In veel kwalificatiedossiers staan eisen voor het gebruik van Engels of een andere moderne vreemde taal in het beroep. Voor kwalificaties met ingangsdatum 1 augustus 2026 ontwikkelt Stichting Examenwerk nieuwe beroepsgerichte taalexamens. Ze zijn gebaseerd op de visie op beroepsgerichte taalexamens. In dit document lees je of en hoe jullie de taalexamens kunnen gebruiken, hoe ze eruitzien, wat het van jullie vraagt en wanneer ze beschikbaar komen.

In het kort

- **Jullie kiezen zelf:** jullie zijn niet verplicht om de taalexamens te gebruiken. Examenwerk biedt wel een compleet taalpakket aan.
- **Taal in de examenmix:** taal telt mee in het kerntaakresultaat, taal is voorwaardelijk, of taal zit niet in de mix en jullie nemen de taalexamens niet af.
- **Taal in het beroep:** de student laat zien dat hij de taal kan gebruiken in een beroepssituatie, op het niveau dat in het beroep nodig is.
- **Op papier in 2026-2027:** dit schooljaar leveren we de taalexamens op papier. Telt taal mee, dan berekenen jullie het kerntaakresultaat zelf. Daarna is het de bedoeling dat dit digitaal via PBFlex gaat.
- **Planning:** vanaf januari 2027 worden de eerste taalexamens vastgesteld. We streven ernaar de eerste taalexamens vanaf februari 2027 te leveren. Dat hangt af van het moment van vaststelling.

1. Gaan jullie met de taalexamens aan de slag?

Jullie zijn als school niet verplicht om de taalexamens van Examenwerk te gebruiken. De taaleisen staan in de vakkennis en vaardigheden van de kwalificatie en die kunnen jullie ook op een andere manier examineren.

Kiezen jullie wel voor de taalexamens van Examenwerk, dan krijgen jullie per kwalificatie en per taal een compleet taalpakket, met alle taalopdrachten, instructies en verantwoording. Elke taalopdracht is gekoppeld aan een kerntaak en een werkproces. Jullie kiezen per kwalificatie hoe taal meetelt in de examenmix:

- **Taal telt mee:** elke taalopdracht telt mee als onderdeel van de kerntaak, net als de onderdelen van de beroepsgerichte examens. Voor het kerntaakresultaat gelden dezelfde beslisregels: alle onderdelen moeten minimaal voldoende zijn en een goed telt mee bij de vraag of de kerntaak voldoende of goed is. Jullie kunnen zelf bepalen hoe zwaar de taalopdrachten daarbij wegen ten opzichte van de beroepsgerichte onderdelen van de kerntaak. Leg de weging vast in het examenplan.
- **Taal voorwaardelijk:** de student moet elke taalopdracht minimaal voldoende afsluiten om de kerntaak te behalen. Het oordeel telt verder niet mee in het kerntaakresultaat: een goed op een taalopdracht maakt het kerntaakresultaat niet hoger.
- **Taal niet in mix:** jullie nemen de taalexamens van Examenwerk niet af. De taaleisen komen dan aan bod in jullie beroepsgerichte examens of in de beoordeling van de BPV. In het examenplan

Met opmerkingen [MS1]: In dit stukje nog wat opnemen mbt weging waar we het afgelopen week over hadden.

Met opmerkingen [KB2R1]: @Marthe Scholten, klopt het nu zo? De juiste informatie staat onder 'taal telt mee'.

Met opmerkingen [MS3R1]: Misschien nog erbij: T.o.v. de beroepsgerichte onderdelen van de kerntaak.

leggen jullie vast waar.

Rekenvoorbeeld (fictief)
Een kerntaak heeft vier beroepsgerichte beoordelingseenheden. De taalopdracht gesprekken voeren is aan dezelfde kerntaak gekoppeld.

Onderdeel	Oordeel
Beroepsgerichte beoordelingseenheid 1	V
Beroepsgerichte beoordelingseenheid 2	G
Beroepsgerichte beoordelingseenheid 3	G
Beroepsgerichte beoordelingseenheid 4	V
Beoordelingseenheid beroepsgerichte taal: gesprekken voeren	G

Tabel 4. Rekenvoorbeeld

- **Taal telt mee:** vijf onderdelen tellen mee, alle vijf minimaal voldoende en drie van de vijf goed. Het kerntaakresultaat is Goed.
- **Taal voorwaardelijk:** de taalopdracht is voldoende, dus aan de voorwaarde is voldaan. Het resultaat wordt berekend over de vier beroepsgerichte beoordelingseenheden: twee van de vier goed. Het kerntaakresultaat is Voldoende.
- **Taal niet in mix:** taalopdrachten worden niet opgenomen in de examenmix. Het kerntaakresultaat wordt berekend over de vier beroepsgerichte beoordelingseenheden en is Voldoende.

2. Wat zijn de uitgangspunten?

De eisen uit het kwalificatiedossier
De taalexamens zijn gebaseerd op de taaleisen in de vakkennis en vaardigheden van de kwalificatie. Er komt alleen een taalopdracht als de taal van wezenlijk belang is voor het beroep. De ontwikkelgroep bepaalt per taaleis of een examen nodig is, bijvoorbeeld omdat de taal belangrijk is in het beroep, maar te weinig voorkomt in de BPV om het daar te kunnen beoordelen. Staan er meerdere vergelijkbare eisen in, dan kiezen we samen met de ontwikkelgroep voor de meest complexe. De gemaakte keuzes worden uitgebreid verantwoord in het verantwoordingsdocument.

De beroepspraktijk is leidend
Elke taalopdracht wordt gekoppeld aan een werkproces en een kerntaak, zodat de student de taalopdracht uitvoert zoals in het beroep. De ontwikkelgroep bepaalt op basis van de inhoud welk werkproces zich hier het best voor leent. De beoordelaar kijkt niet alleen naar de taal, maar ook of de student bereikt wat in die situatie nodig is, zoals de wensen van een gast goed uitvragen.

Het taalniveau dat in het beroep nodig is
Het taalniveau komt uit het Europees Referentiekader voor Talen (ERK), zoals in het kwalificatiedossier staat, bijvoorbeeld A2 of B1. De taalopdracht toetst of de student op dat niveau kan handelen in het beroep. Het toetst niet of hij het ERK-niveau in de volle breedte beheerst. Daarvoor is het instellingsexamen Engels.

Engels en andere talen
Er zijn taalexamens Engels en taalexamens voor een andere moderne vreemde taal (MVT). Een taalexamen MVT is meestal geschikt voor elke moderne vreemde taal, zoals Duits, Frans of Spaans. Het beroepsgerichte taalexamen en het instellingsexamen Engels (generiek vak) hebben een ander doel en vervangen elkaar niet. In onderstaande tabel wordt het verschil beschreven.

	Beroepsgericht taalexamen	Instellingsexamen Engels
Doel	Laten zien dat de student de taaleisen uit het kwalificatiedossier beheerst binnen de beroepsuitoefening	Laten zien dat de student het ERK-niveau voor Engels beheerst
Context	Een beroepssituatie	Algemeen, niet gebonden aan een beroep
Taalvaardigheden	Alleen wat het beroep vraagt	Alle vastgestelde taalvaardigheden, in de volle breedte
Talen	Engels en andere moderne vreemde talen	Alleen Engels
Telt mee voor	De kerntaak waaraan de taalopdracht is gekoppeld, volgens de gekozen weging	Het generieke onderdeel Engels van de opleiding

Tabel 1. Verschil tussen beroepsgerichte taalexamens en generieke instellingsexamens Engels

Varianten
Van ieder taalexamen zijn varianten in verschillende beroepscontexten, zoals hotel en restaurant. Ze zijn gelijkwaardig, dus je kunt een andere variant ook gebruiken als herkansing.

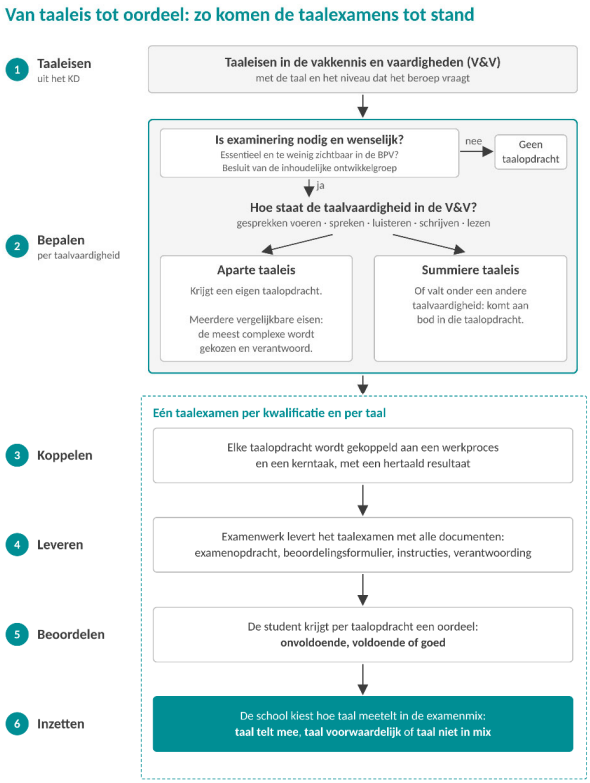
3. Hoe zien de taalexamens eruit?

Van taaleisen in het kwalificatiedossier tot oordeel
Een taalexamen hoort bij één kwalificatie en één taal, bijvoorbeeld Engels voor Ondernemer hospitality (A2). Het taalexamen bestaat uit taalopdrachten voor de taalvaardigheden die het kwalificatiedossier vraagt. Elke taalopdracht is gekoppeld aan een werkproces en een kerntaak, en krijgt een eigen oordeel: onvoldoende, voldoende of goed. Figuur 1 laat zien hoe de taaleisen uit het kwalificatiedossier in de taalopdrachten terechtkomen en hoe ze meetellen.

Met opmerkingen [MS4]: Kan onderstaande tabel nog in de lay out van EW?

Huiststijl vind je hier: Huisstijl

Met opmerkingen [KB5R4]: @Marthe Scholten, ik kon zo snel niet één lay-out vd tabellen bij EW vinden. Ik heb uit de huisstijl wel de juiste kleur gepakt voor tabel. Is dit zo ok? Ik zet ook direct de figuren in de huisstijl met juiste kleuren.

Figuur 1. Hoe komen de taalexamens tot stand?

Welke taalvaardigheden toetsen we?
In het kwalificatiedossier kunnen taaleisen staan voor vijf taalvaardigheden: gesprekken voeren, spreken, luisteren, schrijven en lezen. Staat er voor een taalvaardigheid een aparte eis in de vakkennis en vaardigheden, dan toetsen we die in principe in het taalexamen.

Soms is een taaleis zo summier beschreven of lijkt die zo sterk op een andere taaleis, dat een aparte taalopdracht niet zinvol is. Gaat de eis voor spreken bijvoorbeeld bijna helemaal over het voeren van een gesprek, dan maken we daar geen aparte taalopdracht spreken voor. De eis komt dan aan bod in de taalopdracht gesprekken voeren. In het verantwoordingsdocument staat per taaleis waar die aan bod komt.

Het taalpakket
Voor schooljaar 2026-2027 krijgen jullie per taalexamen één taalpakket op papier, met alle documenten die je nodig hebt. In bijlage 1 staat een voorbeeld van een taalopdracht.

Onderdeel	Waarvoor?
Servicedocument	Eén document voor alle taalexamens: helpt bij de keuze of en hoe jullie de taalexamens inzetten, met een beslisboom en een rekenvoorbeeld.
Examenopdracht	De taalopdrachten voor de student: de situatie, wat de student moet doen, de tijd en de hulpmiddelen, met bijlagen zoals een reserveringsoverzicht.
Beoordelingsformulier	Het resultaat dat de student moet bereiken, de aandachtspunten en het oordeel.
Instructie student	Wat de student kan verwachten en hoe hij zich voorbereidt.
Instructie beoordelaar	Hoe de beoordelaar beoordeelt, met beoordelingshulp per niveau, en hoe hij zich voorbereidt.
Instructie organisator	Wat er nodig is voor de afname, met een checklist.
Gesprekspartnerinstructie	Bij gesprekken voeren: de situatie/wat de student moet doen, de rol van de gesprekspartner en hoeveel hulp hij mag geven.
Verantwoordingsdocument	Welke taaleisen het taalexamen dekt, aan welke kerntaak elke taalopdracht is gekoppeld en hoe die meetelt. Er is een versie voor elke keuze in de examenmix.

Tabel 2. Pakket documenten taalexamen

4. Wat vraagt dit van jullie als school?

Kiezen jullie voor de taalexamens van Examenwerk, dan leggen jullie de keuzes vast in het examenplan, vóór de eerste afname. De beslisboom staat in bijlage 2 en in het servicedocument is elke keuze uitgewerkt. Het gaat om deze keuzes:

- **Hoe telt taal mee?** Taal telt mee, taal voorwaardelijk of taal niet in mix.
- **In welke taal?** Engels en/of een andere moderne vreemde taal.
- **Bij welke kerntaak?** Bekijk per taalopdracht bij welke kerntaak die hoort. Dat staat op de documenten van het taalexamen.
- **Welke variant?** Kies welke variant jullie afnemen, bijvoorbeeld hotel of restaurant, en welke variant jullie als herkansing gebruiken.
- **Wanneer?** Neem de taalopdrachten apart af of samen met een ander beroepsgericht examen.

Wie beoordeelt?

De beoordelaar is een docent in de taal, of een ervaren beroepsbeoefenaar die de taal in het werk gebruikt op minimaal het niveau van het examen. De beoordelaar is opgeleid of getraind in beoordelen. Bij gesprekken voeren is er ook een gesprekspartner nodig. In de gesprekspartnerinstructie staat wat die doet en hoeveel hulp hij mag geven.

Het taalexamen als geheel afnemen

Voorlopig is het uitgangspunt dat jullie het taalexamen volledig afnemen: alle taalopdrachten, bij alle studenten. De systemen ondersteunen eigen combinaties van taalopdrachten nog niet. Zodra dat kan, kunnen jullie ook zelf een combinatie van taalopdrachten kiezen. Willen jullie daarvan afwijken, bijvoorbeeld als maatwerk voor een student met een stage in het buitenland, dan verantwoordt de school dat zelf in het examenplan, met instemming van de examencommissie.

Op papier in schooljaar 2026-2027
Voor cohort 2026-2027 leveren we de taalexamens alleen op papier, met alle taalopdrachten, instructies en verantwoording in één taalpakket. PBFlex neemt het oordeel op de taalexamens dit schooljaar dus niet automatisch mee. Telt taal mee, dan berekenen jullie het kerntaakresultaat zelf (handmatig), bij de kerntaak waaraan de taalopdracht is gekoppeld. Let daar goed op. Bij taal voorwaardelijk controleren jullie zelf of de student op elke taalopdracht minimaal een voldoende heeft. Dit is een uitzondering die voor nu geldt voor cohort 2026-2027.

5. Planning

De planning ziet er op dit moment zo uit:

Periode	Wat gebeurt er?
Tot en met december 2026	We ontwikkelen de taalexamens samen met de ontwikkelgroep taal en bereiden de vaststelling voor.
Vanaf januari 2027	De eerste taalexamens worden vastgesteld.
Vanaf februari 2027 (streven)	De eerste taalexamens worden geleverd, op papier. De andere taalexamens volgen daarna (zie bijlage 3).
Na cohort 2026-2027	Het is de bedoeling dat de taalexamens digitaal via PBFlex gaan.

Tabel 3. Planning ontwikkeling en levering taalexamens

We streven ernaar de eerste taalexamens voor HTL en KFS vanaf februari 2027 te leveren. De andere taalexamens volgen in de volgorde die uit de inventarisatie bij scholen is gekomen (zie bijlage 3). Of dat lukt, hangt af van de vaststelling: vraagt de vaststellingscommissie om aanpassingen, dan verwerken we die eerst. We houden jullie via de nieuwsbrief en de website op de hoogte. Voor Facilitaire dienstverlening zijn we nog aan het verkennen of er behoefte is aan taalexamens.

Vragen?

Heb je vragen over de taalexamens of over de keuzes die jullie maken? Neem dan contact op met Stichting Examenwerk via info@examenwerk.nl.

Bijlage 1: voorbeeld taalopdracht gesprekken voeren A2 (in een hotel)

Om een beeld te geven van een taalexamen, schetsen we hieronder hoe een taalopdracht voor hospitality (moderne vreemde taal, A2) er ongeveer uitziet. Je leest wat de student doet, waarop de beoordelaar let en hoe het oordeel tot stand komt. Andere taalopdrachten zijn op dezelfde manier opgebouwd, met een taak en een beroepssituatie die passen bij de kwalificatie.

Situatiebeschrijving

De student werkt bij de receptie van een hotel. Een gast komt inchecken. De student heeft 15 tot 20 minuten om zich voor te bereiden met de gegevens van de reservering. Daarna voert hij een gesprek van 5 tot 7 minuten met de gast, gespeeld door een gesprekspartner. Hij heet de gast welkom, geeft kort informatie over het hotel en de kamer, vraagt naar wensen en stelt een passende activiteit voor.

Beoordeling

De beoordelaar kijkt of het resultaat is bereikt: 'De wensen van de gast zijn actief en vriendelijk uitgevraagd, er is een passend voorstel gedaan en de afspraken zijn samen met de gast gecontroleerd. Het gesprek is in een moderne vreemde taal gevoerd.' Vaste aandachtspunten, zoals bereik, correctheid en vloeiendheid, helpen de beoordelaar het oordeel te onderbouwen.

- **Resultaat:** beschrijft wat de student in de beroepssituatie met de taal moet bereiken. Het is afgeleid van het werkproces waar de taalopdracht bij hoort. Neem het resultaat en het gedrag uit dat werkproces, vertaal ze naar wat de student in deze situatie met de taal doet, en vul aan met de taal waarin het gebeurt. Zo staat het beroep voorop en niet alleen de taal. Wat in de beroepssituatie belangrijk is, staat ook in het resultaat. In de hospitality is dat bijvoorbeeld vriendelijkheid. Het werkproces vraagt dat de medewerker actief en vriendelijk de wensen van de gast inventariseert en een op de persoon gerichte dienstverlening geeft. Daaruit volgt het resultaat hierboven.
- **Aandachtspunten op niveau A2:** zijn voor elke taalvaardigheid en elk niveau vast. Ze zijn gebaseerd op het Europees Referentiekader voor Talen (ERK) en zijn voor alle beroepen gelijk. Ze beschrijven hoe de taal van de student eruitziet op het gevraagde niveau. Voor gesprekken voeren op A2 zijn dat:

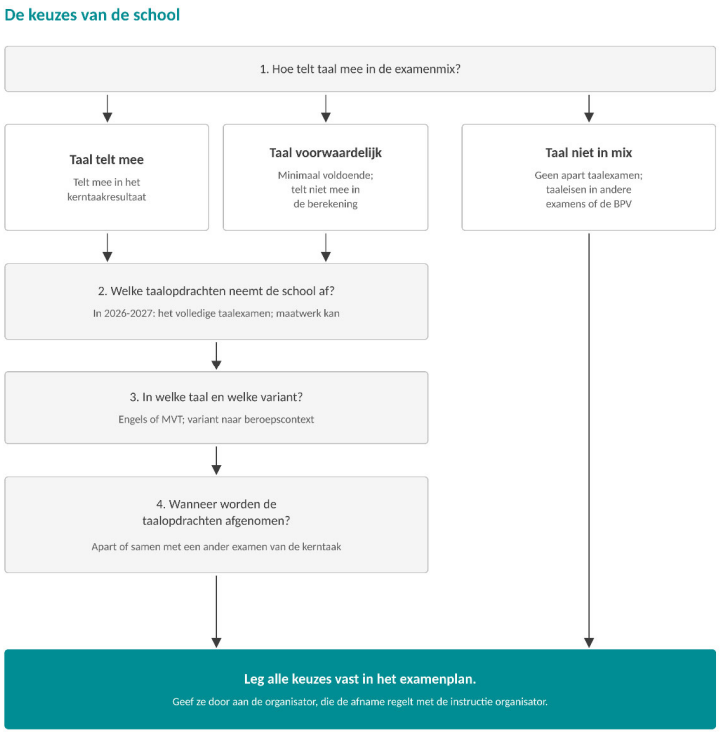
Aandachtspunt	Op niveau A2
Bereik	Gebruikt eenvoudige woorden en zinnen.
Correctheid	Maakt de boodschap meestal duidelijk, maar maakt nog fouten in woordgebruik of grammatica.
Interactie	Geeft antwoord op vragen, maar kan nog niet zelf het gesprek leiden.
Vloeiendheid	Gebruikt korte zinnen waarbij er pauzes tussen de woorden zitten of waarin gezocht wordt naar woorden.
Samenhang	Verbindt korte zinnen met eenvoudige woorden zoals 'en' en 'maar'.
Uitspraak	Is meestal goed verstaanbaar, ook al is er een hoorbaar accent.

- **Holistisch beoordelen:** De beoordelaar kijkt eerst of het resultaat is bereikt. Daarna gebruikt hij de aandachtspunten om te bepalen of de taal op het gevraagde niveau is. Hij beoordeelt het totaalbeeld en vinkt de aandachtspunten niet los af. Een fout mag dus, zolang de boodschap overkomt. Taal boven het niveau wordt niet afgerekend, en hulp van de gesprekspartner die bij

het niveau past ook niet. De beoordelaar geeft een onvoldoende, voldoende of goed. Voldoende betekent: het resultaat is bereikt en de taal is op alle aandachtspunten minimaal op het gevraagde niveau. Goed betekent: het resultaat is volledig bereikt en de taal past op de meeste aandachtspunten ook bij het volgende niveau. Bij een onvoldoende geeft hij aan welke aandachtspunten niet voldoende waren, met een korte toelichting.

Bijlage 2: Beslisboom keuzes voor scholen

De beslisboom laat de keuzes op een rij zien. In een **servicedocument voor scholen** staat elke keuze uitgewerkt, met een rekenvoorbeeld voor het kerntaakresultaat.

Figuur 2. Beslisboom keuzes inzet taalexamens in 6 stappen

Bijlage 3: planning beschikbaarheid taalexamens

In de tabel hieronder zie je per profiel wanneer we de taalexamens beschikbaar willen hebben. De volgorde is gebaseerd op de inventarisatie die we bij scholen hebben gedaan: de taalexamens die scholen het eerst nodig hebben, ontwikkelen we als eerste. Niet alle scholen hebben gereageerd. Heeft jullie school een taalexamen eerder nodig dan in de tabel staat, laat het ons dan weten. De data zijn een streven: wanneer de examens beschikbaar komen, hangt af van het moment van vaststelling.

Streven beschikbaar[1]	Profiel	Taalexamens
Vanaf februari 2027	HTL P5 Leidinggevende Hospitality (27056)	Engels A2/Engels B1, MVT A2
	HTL P8 Ondernemer Hospitality (27059)	Engels A2/Engels B1, MVT A2
	KFS P2 Medewerker foodservice (27061)	Engels A2
Vanaf april-mei 2027	HTL P2 Zelfstandig medewerker Hospitality (27053)	Engels A2
	HTL P3 Zelfstandig medewerker Tourism (27055)	Engels A2/Engels B1, MVT A2
	HTL P4 Zelfstandig medewerker Leisure (27054)	Engels A2, MVT Duits A2
	HTL P6 Leidinggevende Tourism (27058)	Engels A2/Engels B1, MVT A2
	HTL P7 Leidinggevende Leisure (27057)	Engels A2/Engels B1, MVT A2
	KFS P3 Zelfstandig werkend kok (27062)	Engels A2
	KFS P4 Allround medewerker foodservice (27063)	Engels A2
	HTL P1 Medewerker Hospitality (27052)	Engels A2
	HTL P2 Zelfstandig medewerker Hospitality (27053)	MVT A2
	KFS P1 Kok (27060)	Engels A2
	KFS P5 Gespecialiseerd kok (27064)	Engels A2/Engels B1
	KFS P6 Leidinggevende keuken (27065)	Engels A2/Engels B1
	KFS P7 Manager foodservice (27066)	Engels A2/Engels B1

[1] Beschikbaarheid is afhankelijk van vaststellingsproces examens. Mocht er uitloop zijn op de planning, dan wordt dit tijdig gecommuniceerd.